

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาผ่านเว็บไซต์

โดย

นางสาวกุลชลี เสงเจริญรุ่งเรือง

การศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

โครงการปริญญาโทสาขาวิชาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2553

บทคัดย่อ

อัตราการเติบโตของการเผยแพร่ศาสนาผ่านเว็บไซต์ทั่วโลกเป็นไปอย่างรวดเร็ว และอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปัจจุบัน ประเทศไทยซึ่งมีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติไทย ได้มีการนำเว็บไซต์มาใช้ในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาผ่านเว็บไซต์ด้วยเช่นกัน และมีอัตราเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่เกิดปัญหาหลายสาเหตุหลายประการ เช่น เนื้อหาทางพระพุทธศาสนาขาดความเคลื่อนไหว ไม่มีการปรับปรุงเนื้อหาข่าวสารให้ทันสมัย ปัญหาความพร้อมในด้านระบบการใช้งานและความหลากหลายของเนื้อหาข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้เป็นสิ่งที่น่าสนใจถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาผ่านเว็บไซต์ โดยวัดจากความสำเร็จในการใช้งานเว็บไซต์ทางพระพุทธศาสนา

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Research) โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางสังคม ที่จะให้พระพุทธศาสนาเข้าไปถึงต่อสังคมมากขึ้น

การวิจัยครั้งนี้ ได้พัฒนารอบแนวคิดการวิจัยมาจากตัวแบบความสำเร็จของระบบสารสนเทศ (DeLone & McLean Information Systems Success Model) ทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model) แบบจำลองของ Seddon ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action Model) และการใช้งานของเว็บไซต์ (Website Usability) โดยทำการศึกษาปัจจัย 4 กลุ่มหลัก (7 กลุ่มย่อย) ได้แก่ 1.ปัจจัยด้านคุณภาพของข้อมูล (ข้อมูลตรงตามความต้องการ ความถูกต้องของข้อมูล และรูปแบบของข้อมูล) 2.ปัจจัยด้านคุณภาพระบบ (ความง่ายในการใช้ และระยะเวลาในการตอบสนองของข้อมูล) 3.ปัจจัยด้านการรับรู้ประโยชน์ในการทำงาน 4.ปัจจัยด้านอิทธิพลทางสังคม โดยมีตัวแปรตามคือ ความสำเร็จในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาผ่านเว็บไซต์ โดยวัดจากความสำเร็จในการใช้งานเว็บไซต์ทางพระพุทธศาสนา

งานวิจัยนี้ทำการเก็บข้อมูลโดยการพัฒนาแบบสอบถามเป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์ และนำไปไว้บนอินเทอร์เน็ต จากนั้นนำลิงค์ที่อยู่ของแบบสอบถามไปประชาสัมพันธ์ตามเว็บไซต์ต่างๆ ทางพระพุทธศาสนา ที่มีการเก็บข้อมูลเว็บไซต์จากเว็บไซต์ Truehit.net ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 604 คน ภายหลังการคัดเลือกแบบสอบถาม (คัดผู้ที่ไม่เคยใช้งานเว็บไซต์ทางพระพุทธศาสนา และแบบสอบถามที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วนออกไป) ทำให้เหลือแบบสอบถามที่ใช้การวิเคราะห์ทั้งสิ้นจำนวน 464 ชุด จากนั้นนำไปวิเคราะห์สมการถดถอย (Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ข้อมูลตรงตามความต้องการเป็นตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อการใช้งานเว็บไซต์ทางพระพุทธศาสนามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความถูกต้องของข้อมูล รูปแบบของข้อมูล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานของความถูกต้องของข้อมูลมีค่าติดลบ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้งานมีความเห็นว่าเว็บไซต์ทางพระพุทธศาสนาในปัจจุบันไม่มีความถูกต้องของข้อมูล และการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน และอิทธิพลทางสังคม ไม่ได้ส่งผลต่อการใช้งานเว็บไซต์ทางพระพุทธศาสนา นอกจากนี้การใช้งานเว็บไซต์พระพุทธศาสนายังส่งผลต่อความพึงพอใจของเว็บไซต์ทางพระพุทธศาสนา

ผลของงานวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเว็บไซต์เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาผ่านเว็บไซต์เพื่อทำให้ผู้ใช้งานเดิมที่เคยเข้าใช้งานเว็บไซต์ทางพระพุทธศาสนา โดยการปรับปรุงเว็บไซต์ให้มีข้อมูลตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน เพิ่มความหลากหลายของเนื้อหาข้อมูล รวมทั้งใช้สื่อมัลติมีเดียในการนำเสนอให้มีความเหมาะสมต่อการใช้งานมากขึ้น ตลอดจนร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆทางพระพุทธศาสนา (ภาครัฐ และองค์กรอิสระ) เพื่อประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ทางพระพุทธศาสนา และเพื่อเป็นการเพิ่มจำนวนผู้ใช้งานเว็บไซต์ทางพระพุทธศาสนา ให้มานิยมใช้เว็บไซต์ทางพระพุทธศาสนาที่มีความทั่วถึงต่อสังคมมากขึ้น

งานวิจัยในอนาคต ควรจะทำการศึกษาว่าเหตุใดผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย หรือผู้สนใจพระพุทธศาสนาในประเทศไทย จึงไม่นิยมใช้งานเว็บไซต์ทางพระพุทธศาสนา หรืออาจทำการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผู้ที่เคยใช้งานเว็บไซต์ทางพระพุทธศาสนา กับผู้ที่ไม่เคยใช้งานเว็บไซต์ทางพระพุทธศาสนา หรือผู้ที่เคยใช้งานแต่ไม่มีความสนใจที่จะใช้งานเว็บไซต์ทางพระพุทธศาสนา หรืออาจจะทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการเผยแพร่ศาสนาอื่น เช่น คริสต์ศาสนา กับ พระพุทธศาสนา เพื่อหาความแตกต่างที่เกิดจากปัญหาทางวัฒนธรรมหรือปัญหาทางด้านประชากรศาสตร์ หรือแม้แต่การทำการศึกษาวิจัยต่อยอด ในการที่จะหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาผ่านเว็บไซต์ โดยวัดจากความสำเร็จในการใช้งานเว็บไซต์ทางพระพุทธศาสนาเพิ่มเติมจากงานวิจัยนี้